

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 14/2022-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **CONSULTORIO s. r. o.**, Na Hrebienku 40, Bratislava, IČO 46 298 827, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou **LEGAL CARTEL s. r. o.**, Na Hrebienku 40, Bratislava, IČO 36 677 175, v mene ktorej koná advokát JUDr. Radoslav Kačur, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 24 Ek 1155/2020 z 12. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 22. marca 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 24 Ek 1155/2020 z 12. januára 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti požaduje vysloviť porušenie označených práv vo vzťahu k postupu okresného súdu, zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že na základe exekučného titulu – platobného rozkazu Okresného súdu Bratislava IV č. k. 35 Ro 2626/2006 z 5. septembra 2006 na zaplatenie sumy 116,18 eur s príslušenstvom bolo proti povinnému vedené exekučné konanie pod sp. zn. EX 5551/2008 (ďalej len „stará exekúcia“). Po niekoľkých zmenách oprávnených osôb na základe zmlúv o postúpení pohľadávky sa oprávnenou osobou v exekučnom konaní stala sťažovateľka.

Súdny exekútor doručil sťažovateľke upovedomenie o zastavení starej exekúcie a výzvu na úhradu trov starej exekúcie z 25. februára 2020 (ďalej len „upovedomenie o zastavení starej exekúcie“), v ktorom jej oznámil zastavenie exekučného konania podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“). Sťažovateľka podala proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie námietky, o ktorých rozhodol Okresný súd Bratislava IV uznesením č. k. 37 Er 1882/2007 z 12. júna 2020 tak, že ich zamietol.

Sťažovateľka 17. júla 2020 uhradila trovy starej exekúcie v sume 42 eur na účet súdneho exekútora.

3. Sťažovateľka 30. júla 2020 podala na okresnom súde nový návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému, v ktorom sa opätovne domáhala vymoženía istiny (tzv. repodaj). Okresný súd 10. augusta 2020 sťažovateľku vyzval na odstránenie väd návrhu na vykonanie exekúcie okrem iného aj v časti F – Trovy exekúcie. Na podklade uvedenej výzvy sťažovateľka opravila návrh na vydanie exekúcie tak, že v časti E – Vymáhaný nárok si uplatnila istinu v sume 116,18 eur, úrok z omeškania vo výške 13 % ročne zo sumy 116,18 eur od 12. júna 2003 do zaplatenia, náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 60,68 eur a iné – trovy starej exekúcie v sume 42 eur.

4. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka č. k. 24 Ek 1155/2020 z 22. septembra 2020 rozhodol tak, že v časti požadovaných trov starej exekúcie návrh oprávnenej – sťažovateľky zamietol. Proti uvedenému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením tak, že sťažnosť sťažovateľky zamietol.

Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia reagoval na argumentáciu sťažovateľky týkajúcu sa dôvodovej správy k zákonu č. 233/2019 Z. z., pričom zdôraznil, že *„dôvodová správa nie je právne záväzným výkladom právnych noriem, ktoré podáva jedine súd...“*. V tejto súvislosti ďalej poukázal na to, že vzhľadom na množstvo prijatých zmien v rámci prerokovania návrhu zákona v Národnej rade Slovenskej republiky obsah dôvodovej správy nekorešponduje s prijatým normatívnym textom zákona, a uviedol konkrétne rozpory jednotlivých ustanovení zákona č. 233/2019 Z. z. s dôvodovou správou.

V súvislosti s uplatneným nárokom na trovy starej exekúcie v sume 42 eur okresný súd uviedol, že oprávnená nedisponuje spôsobilým exekučným titulom proti povinnému. Čo sa týka § 6 ods. 3 zákona č. 233/2019 Z. z., okresný súd poukázal na to, že upovedomenie o zastavení starej exekúcie s výzvou na úhradu paušálnych trov je síce exekučným titulom, ale náleží súdnemu exekútorovi proti oprávnenej, nijako nezaväzuje povinného a ani nie je vydaný v prospech oprávnenej. V tejto súvislosti v odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd uviedol: *„Úhradou paušálnych trov oprávneným súdnemu exekútorovi totiž podľa názoru súdu nedochádza k prechodu uloženej*

povinnosti z exekučného titulu (z oprávneného na povinného).“ Napokon okresný súd poukázal na § 9 ods. 3 zákona č. 233/2019 Z. z., podľa ktorého má oprávnená nárok iba na náhradu súdneho poplatku a nemá nárok na náhradu trov spojených s podaním návrhu. Na záver okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia v súvislosti s podstatou zákona č. 233/2019 Z. z. uviedol: „... oprávnený má možnosť podať návrh na vykonanie exekúcie opätovne. Náklady, ktoré s tým oprávnenému vznikajú, však znáša sám bez ohľadu na ich charakter, nakoľko vo výsledku bol s podaním predchádzajúceho návrhu na vykonanie exekúcie neúspešný. Súd pri rešpektovaní ústavných pravidiel právneho štátu, nepovažuje za legitímne prenášanie nákladov spojených s (opakovaným) vedením exekúcie z oprávneného na povinného (či súdneho exekútora), pokiaľ oprávnený nie je s vedením exekúcie úspešný.“

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému postupu a uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť, v ktorej pokračuje v tej istej argumentácii, ako to uviedla už v sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom. V konkrétnostiach sťažovateľka uvádza:

a) Uznesenie považuje za nespravodlivé a nezákonné, pretože okresný súd pri rozhodovaní nerešpektoval ústavne konformný výklad § 9 ods. 3 zákona č. 233/2019 Z. z., konal zjavne bez oboznámenia sa s dôvodovou správou, takisto nerešpektoval ani právny a záväzný názor ústavného súdu vyjadrený v záveroch viac ako 60 rozhodnutí o tom, že nič nebráni oprávneným osobám v exekučnom konaní, aby si uplatnili svoje majetkové práva – uhradené paušálne trovy starej exekúcie v opätovnom návrhu na vykonanie exekúcie (ako náklad spojený s uplatnením pohľadávky).

b) Zákonodarca nehovorí o nemožnosti oprávnenej pri podaní opätovného návrhu uplatniť si paušálne trovy starej exekúcie. Paušálne trovy starej exekúcie uhradené pred podaním opätovného návrhu nie je možné považovať za trovy spojené s podaním nového návrhu na vykonanie exekúcie, pretože je to v rozpore s § 195 Exekučného poriadku a v rozpore s § 251 Civilného sporového poriadku. Za trovy exekúcie ich nemožno považovať tiež preto, lebo nevznikli v konaní samotnom, ale pred jeho začatím. Paušálne trovy starej exekúcie ako pohľadávka súdneho exekútora proti oprávnenej zanikajú úhradou súdnemu exekútorovi, a tým sa transformujú na príslušenstvo pohľadávky oprávnenej proti povinnému podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Následne je ich hodnotu možné uplatniť v opätovnom návrhu na vykonanie exekúcie ako príslušenstvo pohľadávky vo forme nákladov spojených s jej vymáhaním. Ustanovenie § 9 ods. 3 zákona č. 233/2019 Z. z. to nevylučuje, hoci o príslušenstve pohľadávky nepojednáva.

c) Okresný súd nepriznaním náhrady uhradených paušálnych trov starej exekúcie zasiahol do majetkovej sféry sťažovateľky, čím sa jej majetok zmenšil, hoci si podľa ustanovení zákona č. 233/2019 Z. z. a podľa opakovane vyjadreného názoru ústavného súdu tieto mohla uplatniť v opätovnom návrhu na vykonanie exekúcie proti povinnému. Nezákonným rozhodnutím okresný súd obral sťažovateľku o možnosť uplatniť si nárok na náhradu zaplatených paušálnych trov starej exekúcie, ktorý jej zo zákona patrí, a preto porušil aj označené hmotné práva sťažovateľky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým okresný súd zamietol jej námietky proti nepriznaniu náhrady paušálnych trov starej exekúcie, ktoré si sťažovateľka ako oprávnená uplatnila pri tzv. repodaji. V tejto súvislosti sťažovateľka namieta aj porušenie majetkových práv hmotného charakteru podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti predostiera svoj právny pohľad na výklad ustanovení zákona č. 233/2019 Z. z., pričom zdôrazňuje svoj nesúhlas s výkladom okresného súdu.

III.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

7. Ústavnú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu vo vzťahu k namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

8. Sťažovateľka v petite návrhu uvádza, že k porušeniu označených práv došlo len postupom okresného súdu, z odôvodnenia však vyplýva, že brojí aj proti napadnutému uzneseniu. Výslovne sa však domáha len jeho zrušenia, preto ústavný súd pri viazanosti rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti považoval toto rozhodnutie za predmet ústavnej sťažnosti. Navyše, proti uzneseniu o zamietnutí návrhu, ktoré vydal vyšší súdny úradník, sťažovateľka mala k dispozícii riadny opravný prostriedok – sťažnosť, ktorú využila a bolo o nej riadne rozhodnuté. Uznesenie vyššieho súdneho úradníka však v petite ani nenapáda.

9. Ústavný súd identifikoval aj nedostatok v náležitostiach plnomocenstva udelenému advokátovi, ktoré bližšie neobsahuje označenie rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu porušovateľa, ktorými boli porušené základné práva a slobody. Zistené formálne nedostatky ústavnej sťažnosti však nemajú vplyv na výsledok jej posúdenia, pretože aj po ich odstránení by ústavný súd dospel k už uvedenému záveru.

10. Ústavný súd vo svojej judikatúre už viackrát zdôraznil, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou. Ústavný súd je oprávnený preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (IV. ÚS 27/2010, II. ÚS 83/2021).

11. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho rozporu s princípmi spravodlivého súdneho konania (I. ÚS 56/2017, I. ÚS 188/2018, II. ÚS 420/2020).

12. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru opakovane judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

13. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti v podstate iba zopakovala svoje výhrady v otázke zamietnutia návrhu na vykonanie exekúcie na uspokojenie trov starej exekúcie, ktoré predniesla už v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. V ústavnej sťažnosti svoju polemiku s právnou úpravou zopakovala. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje bez potreby opätovného citovania relevantných častí odôvodnenia napadnutého uznesenia, že okresný súd sa s námietkami sťažovateľky vysporiadal vyčerpávajúcim a ústavne udržateľným spôsobom. Okresný súd zrozumiteľným spôsobom poukázal na obmedzenia pre prijatie záveru o záväznosti výkladu normatívneho textu obsiahnutého v dôvodovej správe zákona č. 233/2019 Z. z. vo vzťahu k rozhodovacej právomoci všeobecného súdu. Ústavný súd už judikoval, že práca s dôvodovou správou s cieľom výkladu normatívneho textu má svoje vnútorné aplikačné limity. Spravidla o nej možno uvažovať v prípadoch, ak znenie normatívneho textu pripúšťa viacero výkladových alternatív. V právnej vede neexistuje všeobecne prijatá dohoda, či niektorá z metód výkladu má prioritu. Jednotlivé metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a rozumne odôvodniteľnému vysvetleniu textu právnej normy a jej účelu. Jazykový, systematický, teleologický, historický aj porovnávací výklad má spoločného menovateľa vo formách logickej

argumentácie. Prvosledovou metódou výkladu a uplatnenia všeobecne záväzného právneho predpisu v materiálnom právnom štáte je metóda doslovného výkladu. Až tam a vtedy, kde a keď doslovným výkladom nemožno jednoznačne identifikovať subjekt, obsah alebo objekt právnej normy, sa v materiálnom právnom štáte možno odkloniť od doslovného výkladu a nejasnosť právnej úpravy odstraňovať prostredníctvom inej metódy výkladu. (DRGONEC, J. *Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax*. Bratislava : C. H. Beck, 2015, s. 131 a 133.).

14. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd sa s dôvodovou správou oboznámil, keď odkazoval na jej konkrétne časti, ktoré porovnával so zákonným znením, preto námietka sťažovateľky, že okresný súd ignoroval dôvodovú správu je neopodstatnená.

15. Z ústavnoprávneho hľadiska odrážajúceho požiadavky základného práva na súdnu ochranu môžu v určitých prípadoch popri sebe obstať dokonca aj dve rozhodnutia všeobecného súdu vyhodnocujúce parciálnu procesnú otázku v obdobných skutkových okolnostiach úplne odlišne. Inými slovami, ľudskoprávna korektnosť rozhodnutia všeobecného súdu nemusí byť v každom prípade identifikovaná výlučne s jediným do úvahy prichádzajúcim riešením. Priestor pre uplatnenie tohto názoru nadobúda osobitú šírku práve pri rozhodovaní otázok, ktoré meritórny spor skôr procesne dopĺňajú (napr. trovy konania), než by tvorili jeho materiálnu súčasť (II. ÚS 122/2020).

16. Na sťažovateľkinu podstatnú argumentáciu o trovách starej exekúcie ako príslušenstve pohľadávky okresný súd uviedol relevantné argumenty o nedostatku exekučného titulu proti povinnému na zaplatenie trov starej exekúcie. Poukázal tiež na širšie okolnosti obmedzenia trvania očakávania sťažovateľky na vymoženie pohľadávky v dôsledku zákona č. 233/2019 Z. z., ako aj na nemožnosť prenášania nákladov (neúspešnej) sťažovateľky zo starej skončenej exekúcie na povinného v opätovnej exekúcii. Ústavný súd takéto odôvodnenie nehodnotí ako svojvoľné, pretože úvahy okresného súdu sú rozumným postupom vyvoditeľné zo skutkových okolností prípadu a sú s ním dostatočne previazané.

17. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, že okresný súd nerešpektoval názory ústavného súdu, že „*nič nebráni podať opätovne návrhy na vykonanie týchto exekúcií podľa § 9 zákona č. 233/2019 Z. z., v rámci ktorých si môže uplatniť aj náhradu paušálnych trov starej exekúcie ako náklad spojený s uplatnením pohľadávky*“, tento názor podľa ústavného súdu nemá žiaden ústavnoprávne relevantný význam pre posudzovanie teraz prejednávanej veci.

V spomínaných rozhodnutiach nešlo o vyslovenie ústavnoprávne významného právneho názoru, keďže tento sa netýkal podstaty rozhodovania ústavného súdu pri posudzovaní skôr podaných ústavných sťažností (*ratio decidendi*), ale budúceho možného návrhového uplatnenia náhrady paušálnych trov starej exekúcie. Už citovanú formuláciu je preto potrebné vnímať len ako deklaráciu procesnej legitímácie sťažovateľky spojenej s možnosťou podania opätovného návrhu na vykonanie exekúcie (teda načrtnutia popísanej možnosti), nie však odobrením dôvodnosti predmetnej náhrady, teda legitímácie vecnej. Tá môže byť, samozrejme, posúdená

až v konaní, v ktorom k posudzovaniu uplatneného nároku dôjde, nie vopred a hypoteticky (obdobne IV. ÚS 512/2021).

18. Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu. Nezistil, že by okresným súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzované rozhodnutie okresného súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.

Na základe uvedeného preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K porušeniu práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu:

19. Sťažovateľka porušenie označených hmotných práv (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu) argumentačne odvíja z prevažnej časti od namietaného porušenia svojich práv procesnej povahy. Tvrdí, že došlo k nezákonnému zásahu do jej majetkovej sféry a k zmenšeniu majetku v dôsledku odobratia možnosti uplatniť si nárok na náhradu zaplatených paušálnych trov starej exekúcie, ktorý jej podľa zákona a judikatúry ústavného súdu patrí. Samostatnú argumentáciu však bližšie nerozvinula.

20. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľky, nevyhnutným predpokladom porušenia jej hmotných práv by bol záver, že došlo k porušeniu procesných práv. Keďže ústavný súd vylúčil možnosť porušenia označených procesných práv napadnutým uznesením a postupom okresného súdu, rovnako dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti v časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojich označených práv hmotnoprávneho charakteru. Okresný súd sťažovateľku neobral o možnosť uplatniť si dotknutý nárok na súde, o čom svedčí skutočnosť, že o jej podanom opätovnom návrhu rozhodoval.

21. Ústavný súd vykladá a aplikuje čl. 20 ústavy tak, aby jeho výklad a aplikácia boli v súlade s čl. 1 dodatkového protokolu (PL. ÚS 17/00) i s jeho výkladom a aplikáciou Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), a preto posudzuje námietky sťažovateľky týkajúce sa porušenia práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu, čl. 20 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny spoločne, čo mu umožňuje i to, že sťažovateľka namietala porušenie svojich práv podľa týchto článkov rovnakým skutkovým stavom.

22. V okolnostiach veci sa sťažovateľka domáha ochrany vlastníckeho práva v jeho prvej chránenej zložke ako vlastníckeho práva ku konkrétnej veci alebo právu, špecificky v zmarení z tejto zložky vyplývajúceho odvodeného práva, resp. legitímneho očakávania nadobudnúť majetok. Z judikatúry ESLP vyplýva, že dôležitým obmedzením ochrany vlastníctva je požiadavka, aby majetok existoval. Z čl. 1 dodatkového protokolu nevyplýva právo nadobúdať majetok. Pojem majetok sa môže vzťahovať na „skutočný majetok“ a na „majetkové hodnoty“ vrátane pohľadávok, na ktorých základe sťažovateľ môže prinajmenšom tvrdiť svoje „legitímne očakávanie“ skutočného užívania práva vlastníť majetok.

23. Budúce právo môže byť považované za majetok, pokiaľ už bolo nadobudnuté alebo ak je predmetom pohľadávky, ktorá je určitá. Ochrana poskytovaná čl. 1 dodatkového protokolu sa za istých okolností môže vzťahovať aj na „legitímne očakávanie“, ktorého predmetom je nadobudnutie majetkovej hodnoty. V prípade, že majetkový záujem má charakter pohľadávky, možno predpokladať, že dotknutá osoba má „legitímny záujem“, pokiaľ má tento záujem dostatočný základ vo vnútroštátnom práve, napr. ak je potvrdený ustálenou judikatúrou súdov (Kopecký proti Slovensku, rozsudok z 28. 9. 2004, č. 44912/98, § 52). O existencii „legitímneho očakávania“ však nie je možné hovoriť, ak panujú rozpory o tom, ako má byť vnútroštátne právo vykladané a uplatňované, a ak vnútroštátne súdy definitívne odmietli argumenty predložené v tomto ohľade sťažovateľom (Glaser proti Českej republike, rozsudok zo 14. 2. 2008, č. 55179/00, body 50 – 52, Anheuser-Busch Inc. proti Portugalsku, rozsudok z 11. 1. 2007, č. 73049/01, body 63 – 65), a preto je dôležité odpovedať na otázku, či sa za daných okolností sťažovateľka stala nositeľkou opodstatneného záujmu chráneného čl. 1 dodatkového protokolu.

24. Pokiaľ ide o základ nároku na paušálne trovy starej exekúcie podľa § 6 zákona č. 233/2019 Z. z. patriaceho súdному exekútorovi po zastavení exekúcie, ústavný súd uvádza, že v zmysle jeho judikatúry by mohlo ísť o majetok požívajúci ochranu podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu (m. m. II. ÚS 31/04), hoci na rozdiel od odkazovanej veci k jeho nadobudnutiu môže dôjsť v tomto prípade aj bez rozhodnutia všeobecného súdu, len na základe upovedomenia samotného súdneho exekútora o zastavení starej exekúcie podľa § 5 zákona č. 233/2019 Z. z.

25. Naproti tomu oprávnený ako subjekt podľa tohto zákona znášajúci prípadné súdnym exekútorom uplatnené trovy starej exekúcie v tom istom zákone nemá obdobným spôsobom zakotvený nárok na náhradu trov starej exekúcie proti povinnému, ak sa rozhodne podať opätovný návrh na vykonanie exekúcie a uplatniť si ich. V § 9 ods. 3 zákona č. 233/2019 Z. z. je však uvedené pravidlo, že okrem náhrady súdneho poplatku za (opätovný) návrh oprávnený nemá nárok na náhradu trov spojených s jeho podaním. Z formulácie tohto ustanovenia je možné vyvodiť, že zákonodarca si je vedomý, že oprávnenému môžu vzniknúť trovy spojené s podaním opätovného návrhu. Rozhodol sa však obmedziť trovy oprávneného uspokojované v novej exekúcii na jedinú ich zložku, a to iba zaplatený súdny poplatok.

26. Napriek tomu ústavný súd pripúšťa, že vo vzťahu k ďalším nákladom súvisiacim s ukončením predošlej exekúcie môžu vzniknúť aplikačné či výkladové otázky, na ktoré musí odpovedať exekučný súd. Z textu § 9 ods. 3 zákona č. 233/2019 Z. z. použitím výkladu *a contrario* sa iste dá právne uvažovať o uplatňovaní trov starej exekúcie aj spôsobom naznačeným sťažovateľkou, ktorý vyplýva z hmotného práva a spomína ho aj v dôvodová správa. V nej zákonodarca však len poukázal na možné hmotnoprávne riešenie, ktoré nepovažoval za potrebné zakotviť do záväzného textu zákona.

27. Uhradením paušálnych trov starej exekúcie súdnemu exekútorovi sťažovateľka splnila povinnosť vyplývajúcu zo zákona č. 233/2019 Z. z. a z upovedomenia o zastavení starej exekúcie. Či sa tým peňažná hodnota transformovala do príslušenstva pôvodne vymáhanej pohľadávky a stala sa samostatným právom, ktoré by mohla vykonávať, však bolo podľa názoru ústavného súdu otázkou výkladu jednoduchého práva patriacou okresnému súdu. Okresný súd ako orgán s právomocou posúdiť túto otázku ju autoritatívne posúdil tak, že opakovane neprijal takýto výklad (vyplýva to aj z ďalších ústavných sťažností sťažovateľky, pozn.). Išlo pritom o novú právnu otázku vzniknutú v súvislosti prijatím zákona č. 233/2019 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť v januári 2020.

28. Ústavný súd v súlade s pravidlami uplatňovania svojej právomoci považuje za vhodné, aby takéto otázky primárne riešil a vyvodzoval z nich ďalšie procesné následky samotný okresný súd v podobe vydania poverenia na vykonanie exekúcie alebo zamietnutia návrhu na vykonanie exekúcie. Ak ústavný súd nezistil zo strany okresného súdu v napadnutom rozhodnutí arbitrárnosť, musí vychádzať zo záveru, že zákonný nárok na náhradu paušálnych trov starej exekúcie proti povinnej v exekučnom konaní začatom na základe opätovného návrhu sťažovateľka nemá. Totožná právna otázka bola predmetom rozhodovania ústavného súdu aj vo veciach vedených pod sp. zn. III. ÚS 557/2021 a IV. ÚS 512/2021.

29. Všeobecné pravidlo pre rozlíšenie, kedy je pohľadávka dostatočne určitá a kedy je skôr v polohe nádeje, je, že pokiaľ bolo určité majetkové právo priznané právoplatným rozhodnutím vnútroštátneho orgánu, ktoré je vykonateľné, potom ide o „majetok“ v zmysle čl. 1 dodatkového protokolu (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 1261.). V okolnostiach prípadu je situácia špecifická tiež tým, že ide o exekučné konanie, v ktorom sa má posúdiť priznanie majetkového práva. Vyhovenie zamietnutej časti návrhu sťažovateľky by znamenalo poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie aj na uplatňovanú sumu 42 eur. Poverenie však nie je „klasickým“ súdnym rozhodnutím, ale ide o individuálny právno-aplikačný akt adresovaný súdnemu exekútorovi, ktorý nemá priame právne účinky proti osobe povinného, nie je rozhodnutím vo veci samej a nezakladá prekážku *res iudicata* (ŠTEVČEK, M., KOTRECOVÁ, A., TOMAŠOVIČ, M., MOLNÁR, P. a kol. *Exekučný poriadok. Komentár*. 3. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2018, s. 275.), a preto podľa názoru ústavného súdu nie je vhodné, aby sa spomenuté pravidlo malo zodpovedajúco vzťahovať aj na takéto rozhodnutie exekučného súdu, ktorým sa potvrdzuje zákonnosť vedenia exekúcie a ktoré môže byť v ďalšom priebehu exekúcie prehodnotené. Určujúcim pre potreby súdnej praxe by v tejto súvislosti mohli byť skôr uznesenia exekučného súdu

o zamietnutí návrhu na vykonanie exekúcie alebo o zastavení exekúcie, z ktorých môže tiež vyplývať spôsob posudzovania uplatnených súm predstavujúcich pôvodne trovy starej exekúcie.

30. Sťažovateľka neuvádza, že by zo strany okresného súdu došlo v iných prípadoch tvoriacich ustálenú prax k prijatiu takého výkladu, v zmysle ktorého by priznával náhradu tejto sumy pôvodných trov starej exekúcie proti povinným po podaní opätovného návrhu (napríklad ako príslušenstvo podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), teda že by poveroval súdnych exekútorov na vykonanie exekúcie. Skôr naopak, sama sťažovateľka naznačuje prax okresného súdu založenú na výklade v neprospech tohto záveru. Ani už spomenutá judikatúra ústavného súdu nesvedčí o tom, či v skutočnosti okresný súd opätovné návrhy na vykonanie exekúcie obsahujúce sumy pôvodne predstavujúce trovy starej exekúcie vybavuje poverením súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, prípadne že by takýto spôsob rozhodovania okresného súdu považoval za správny alebo ústavne súladný.

31. V súhrne tak z uvedeného nevyplýva, že nádej sťažovateľky na získanie majetkového práva dosahuje takú úroveň, že by mala byť premietnutá do reálneho priznania, resp. vymoženia uplatnenej sumy. Jej záujem majetkovej povahy s povahou pohľadávky podľa ústavného súdu nemá dostatočný právny základ na to, aby ho bolo možné považovať za „legitímne očakávanie“. Hoci právna úprava zákona č. 233/2019 Z. z. a Občianskeho zákonníka nevyklučuje uplatnenie majetkového práva sťažovateľky, resp. ho umožňuje, rozhodujúcu úlohu pri riešení tejto otázky zohráva podľa názoru ústavného súdu aplikačná prax.

32. Verejne dostupná rozhodovacia prax exekučného súdu, ako aj napadnuté rozhodnutie sú založené na výklade, ktorý priznanie náhrady takýchto konkrétnych nákladov neuznáva a striktné vyčleňuje oprávneným zaplatené trovy starej exekúcie z vymáhania v exekúcii vedenej na základe opätovného návrhu. Ústavný súd za takéhoto stavu – aj s ohľadom na sťažnostnú argumentáciu uzatvára, že sťažovateľka v prerokovanej veci sa v nádeji na vymoženie náhrady trov starej exekúcie nestala nositeľkou „legitímneho očakávania“ hodného ochrany podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

33. Bez významu nie je ani skutočnosť, že sťažovateľka sa uchádza o ústavnú ochranu v súvislosti s právnou vecou, ktorej podstatou je nárok v sume 42 eur, t. j. ide nepochybne o právnu vec, ktorú možno označiť ako bagateľnú. Opodstatnenosť ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd (m. m. IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 94/2014, II. ÚS 810/2016), čo však v tomto prípade zistené nebolo.

34. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti k záveru, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu